

РЕШЕНИЕ

№ 52

гр. Варна, 16.04.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД – ВАРНА, II СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и първи март през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: Румяна Панталеева

Членове: Росица Ант. Тончева
Десислава Ст. Сапунджиева

при участието на секретаря Соня Н. Дичева
в присъствието на прокурора А. Вл. П.
като разгледа докладваното от Румяна Панталеева Въззивно наказателно
дело от общ характер № 20243000600013 по описа за 2024 година

Предмет на въззивното производство е присъда № 70/06.12.2023 г. по НОХД № 1021/23 г. на Окръжен съд Варна, с която е отхвърлен граждански иск за имуществени вреди на Държавен фонд земеделие срещу Ю. Х. в размер на 5 909.40 лева, като неоснователен.

Въззивното производство се инициира с жалба от гражданския ищец, поддържана пред въззивния съд, с искане за присъждане на претендираното обезщетение. В съдебно заседание представителят на въззивната прокуратура и защитата считат, че предвид основанията на оправдателната присъда, жалбата не може да бъде уважена.

Гражданският иск от Държавен фонд земеделие, предявен чрез неговия изпълнителен директор срещу подсъдимия тогава Х., е бил приет за съвместно разглеждане в наказателното производство в разпоредителното заседание по предходно първоинстанционно дело – НОХД № 857/21 г. на Окръжен съд Варна, с присъдата по което сегашният ответник е бил признат за невиновен и оправдан изцяло за деянията, основание на деликта, и предмет на повдигнатото му обвинение по чл.248а, ал.5, вр.ал.1-3, вр.чл.26, ал.1 от НК.

Оправдателната присъда е била потвърдена с решение по НОХД № 141/22 г. на Апелативен съд Варна, което, само по жалба на гражданския ищец, е било отменено от ВКС с решение № 277/18.07.2023 г., II н.о. С последното решение е била отменена и присъдата по НОХД 857/21 г., изцяло, и делото е било върнато за ново разглеждане в окръжния съд.

В разпоредителното заседание при новото разглеждане на делото, съставът на окръжния съд е прекратил наказателното производство на основание чл.250, ал.1, т.1, вр.чл.24, ал.1, т.6 от НПК. Определението за прекратяване не е било обжалвано и е влязло в законна сила.

Определението за прекратяване стои извън предмета и компетентността в настоящото производство, но то не може да остане без коментар, макар и със силата само на констатации, доколкото е предопределило по-нататъшното процесуално развитие на делото. За да прекрати наказателното производство, съдът е счел, че са налице основания по чл.24, ал.1, т.6 от НПК – спрямо същото лице, за същото престъпление, има влязла в сила присъда, и че това е присъдата по НОХД № 857/21 г. Последното разбиране игнорира напълно съществуването на решението на касационната инстанция - № 277/18.07.2023 г., II н.о., което по силата на чл.355 от НПК е било задължително.

Присъдата, приета от състава на окръжния съд за влязла в сила, е била отменена изцяло, и не съществува в правния свят. Основание за отмяната е било служебно констатирано съществено процесуално нарушение по чл.348, ал.3, т.2 от НПК – липса на протокол и съдебен акт в първата /а и във въззивната/ инстанция. Съгласно трайната съдебна практика, служебната намеса на касационната инстанция е допустима при констатиране на някое от абсолютните нарушения на процесуалните правила по чл.348, ал.3, т.2-4 от НПК, разбиране, отбелязано изрично и в тълкувателното решение за влизането в сила на съдебните актове, послужило в аргументацията за прекратяване на наказателното производство. Съгласно императивната за първоинстанционния съд разпоредба на чл.355, ал.1, т.3 от НПК, той е следвало да отстрани допуснатото съществено процесуално нарушение – отсъствие на съдебен акт, като постанови нов такъв, с отговорите по всички въпроси от чл.301, ал.1 НПК, и при ограничението на чл.355, ал.3 от НПК, което охранява интересите на оправдания подсъдим. Пристъпвайки законовите си задължения, съдът е прекратил наказателното производство,

без да е налице основанието, на което се е позовал, и така е влязло в сила едно неправилно определение – порок, преодолим единствено по реда на възобновяването. Последната инициатива задължително е следвало да се реализира, тъй като незаконосъобразното „прогласяване“ за влязла в сила на една присъда, която е отменена с решение на ВКС, независимо от добилото окончателност определение, не може да произведе целените последици, и на практика липсва произнасяне по повдигнатото с обвинителния акт обвинение.

При обвързващата сила на определението за прекратяване, независимо от неговата незаконосъобразност, в настоящото производство следва да се провери единствено правилността на развитото се в последствие производство само в гражданската част.

То е протекло по реда на ГПК, а това е в нарушение на обвързващата съдебна практика – ТР 1/2013 г., ОСНК, ВКС, според чиито общи положения, щом гражданският ищец встъпва в наказателния процес, за да отстоява своето искане за обезщетение на причинените с престъплението вреди, той трябва да съобразява цялата своя процесуална активност с разпоредбите на НПК. За доказване на претенцията си ищецът има право да използва само средствата, предвидени в НПК. Материята на доказване - предмет на доказване, тежест на доказване, представяне и допускане на доказателствените материали, видове доказателства и доказателствени средства, е уредена в НПК, и в тази област не намират приложение правилата на гражданското съдопроизводство.

Нещо повече – именно за случаите на разглеждане на предявената и приета гражданскоправна претенция в условията на прекратено производство, е посочено изрично, че продължават по правилата на НПК, и само доколкото в него няма съответни правила, се прилага Гражданският процесуален кодекс. В ТР е изяснено, че в процеса на доказване на основанието и размера на иска, гражданският ищец, чрез предвидените в НПК доказателствени способности и средства, установява очертаните в рамките на обвинителния акт фактически обстоятелства, правнозначими за търсената деликтна отговорност.

Спрямо Ю. Х. няма влязла в сила присъда - единствената, постановявана по отношение на него във връзка с предметното обвинение, е била тази под № 21/04.04.2022 г. по НОХД № 857/21 г. на Окръжен съд Варна, която е отменена с действащото Р 277/18.07.2023 г. по н.д. 182/23 г. на ВКС, II н.о., задължително за първоинстанционния съд. Разсъжденията в

обратен смисъл, въпреки позоваването на ТР 5/2018 г. ОСНК, ВКС, са били произволни и неправилни.

При отсъствието на обвързващ съдебен акт в наказателната част, който да съдържа дължимите отговори по основателността на обвинението, взетото решение по основателността на гражданския иск, без съдебно следствие, в рамките на което да се събират и проверяват относимите доказателства, по реда и със способите на НПК, също се явява произволно и извън процесуалните правила и норми, което обуславя отмяна на проверяваната присъда и връщане на делото на първоинстанционния съд.

При условие, че определението за прекратяване на наказателното производство не се отмени по реда на извънредния способ, при новото разглеждане на делото следва да се проведе съдебно следствие, в рамките на което да бъдат събрани и проверени всички доказателства, позволяващи мотивиран отговор по въпросите за допустимостта, основателността и размера на гражданския иск.

По всички изложени до тук съображения, настоящият състав на Апелативен съд Варна

РЕШИ:

ОТМЕНЯ присъда № 70/06.12.2023 г. по НОХД № 1021/23 г. на Окръжен съд Варна и връща делото за ново разглеждане в първата инстанция.

Решението е окончателно.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____